

## Język polski zakres podstawowy i rozszerzony

| Wymagania edukacyjne niezbędne do otrzymania przez ucznia poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z języka polskiego w klasie I<br>ZAKRES PODSTAWOWY                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| • Ocenę <b>dopuszczającą</b> otrzymuje uczeń, który:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | • Ocenę <b>dostateczną</b> otrzymuje uczeń, który:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | • Ocenę <b>dobrą</b> otrzymuje uczeń, który:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | • Ocenę <b>bardzo dobrą</b> otrzymuje uczeń, który:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | • Ocenę <b>celującą</b> otrzymuje uczeń, który:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| I. Kształcenie literackie i kulturowe. Czytanie utworów literackich                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>• rozumie podstawy podziału literatury na epoki;</li> <li>• wymienia epoki literackie w porządku chronologicznym od starożytności do oświecenia;</li> <li>• sytuje utwory literackie w poszczególnych okresach, w szczególności w: starożytności, średniowieczu, renesansie, baroku, oświeceniu;</li> <li>• na ogół trafnie rozpoznaje konwencje literackie: realistyczną i fantastyczną;</li> <li>• rozróżnia podstawowe gatunki epickie, liryczne, dramatyczne i częściowo gatunki synkretyczne, w tym: gatunki poznane w szkole podstawowej oraz epos, odę, tragedię antyczną, psalm, kronikę, satyrę, sielankę;</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• rozumie podstawy podziału literatury na epoki: starożytność, średniowiecze, renesans, barok, oświecenie;</li> <li>• wymienia epoki literackie w porządku chronologicznym od starożytności do oświecenia;</li> <li>• sytuje utwory literackie w poszczególnych okresach, w szczególności w: starożytności, średniowieczu, renesansie, baroku, oświeceniu;</li> <li>• rozpoznaje konwencje literackie: realistyczną, fantastyczną i groteskową;</li> <li>• rozróżnia gatunki epickie, liryczne, dramatyczne i synkretyczne, w tym: gatunki poznane w szkole podstawowej oraz epos, odę, tragedię antyczną, psalm, kronikę, satyrę, sielankę;</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• rozumie podział literatury na epoki: starożytność, średniowiecze, renesans, barok, oświecenie;</li> <li>• wymienia epoki literackie w porządku chronologicznym od starożytności do oświecenia;</li> <li>• sytuje utwory literackie w poszczególnych okresach, w szczególności w: starożytności, średniowieczu, renesansie, baroku, oświeceniu;</li> <li>• rozpoznaje konwencje literackie i określa ich cechy w utworach (realistyczną, fantastyczną, symboliczną, groteskową);</li> <li>• rozróżnia gatunki epickie, liryczne, dramatyczne i synkretyczne, w tym: gatunki poznane w szkole podstawowej oraz epos, odę, tragedię antyczną, psalm, kronikę, satyrę, sielankę;</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• rozumie podział literatury na epoki;</li> <li>• wymienia epoki literackie w porządku chronologicznym od starożytności do oświecenia;</li> <li>• sytuje utwory literackie w poszczególnych okresach, w szczególności w: starożytności, średniowieczu, renesansie, baroku, oświeceniu oraz w pozostałych (dotyczy kontekstów);</li> <li>• rozpoznaje konwencje literackie i precyzyjnie określa ich cechy w utworach (realistyczną, fantastyczną, symboliczną, groteskową);</li> <li>• rozróżnia gatunki epickie, liryczne, dramatyczne i synkretyczne, w tym: gatunki poznane w szkole podstawowej oraz epos, odę, tragedię antyczną, psalm, kronikę, satyrę, sielankę;</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• odczytuje teksty z podstawy programowej na poziomie dosłownym, przenośnym i symbolicznym;</li> <li>• rozumie podział literatury na epoki;</li> <li>• wymienia epoki literackie w porządku chronologicznym od starożytności do oświecenia;</li> <li>• trafnie sytuje utwory literackie w poszczególnych okresach, w szczególności w: starożytności, średniowieczu, renesansie, baroku, oświeceniu oraz w pozostałych (dotyczy kontekstów);</li> <li>• rozpoznaje konwencje literackie i precyzyjnie określa ich cechy w utworach (realistyczną, fantastyczną, symboliczną, groteskową);</li> </ul> |

## Język polski zakres podstawowy i rozszerzony

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>tragedię antyczną, psalm, kronikę;</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• rozpoznaje w tekście literackim środki wyrazu artystycznego poznane w szkole podstawowej oraz niektóre środki znaczeniowe (np. oksymoron, frazeologizmy), składniowe (np. wyliczenie), i wersyfikacyjne (np. przerzutnię);</li> <li>• rozpoznaje treści alegoryczne i symboliczne utworu literackiego;</li> <li>• na ogół trafnie rozpoznaje w tekstach literackich: komizm, humor;</li> <li>• na poziomie ogólnym rozumie pojęcie groteski i potrafi wymienić jej cechy na podstawie Rozmowy Mistrza Polikarpa ze Śmiercią lub innego tekstu;</li> <li>• zna i rozumie treść utworów wskazanych w podstawie programowej jako lektury obowiązkowe dla zakresu podstawowego i lekturę uzupełniającą</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• rozpoznaje w tekście literackim środki wyrazu artystycznego poznane w szkole podstawowej oraz środki znaczeniowe (np. oksymoron, peryfrazę, hiperbolę), leksykalne (np. frazeologizmy), składniowe (np. antytezę, paralelizm, wyliczenie, epiforę), wersyfikacyjne (np. przerzutnię); próbuje określić ich funkcje w utworze literackim;</li> <li>• interpretuje treści alegoryczne i symboliczne utworu literackiego;</li> <li>• rozpoznaje w tekstach literackich: ironię i autoironię, komizm, tragizm, humor, patos;</li> <li>• rozumie pojęcie groteski i potrafi wymienić jej cechy; rozpoznaje ją w tekstach omawianych epok;</li> <li>• zna i rozumie treść utworów wskazanych w podstawie programowej jako lektury obowiązkowe dla zakresu podstawowego i lekturę uzupełniającą; rozpoznaje tematykę i problematykę poznanych tekstów oraz jej</li> </ul> | <p>kronikę, satyrę, sielankę, dramat szekspirowski, a także odmiany powieści i dramatu;</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• rozpoznaje w tekście literackim środki wyrazu artystycznego poznane w szkole podstawowej oraz środki znaczeniowe: oksymoron, peryfrazę, hiperbolę; leksykalne, w tym frazeologizmy; składniowe: antytezę, paralelizm, wyliczenie, epiforę; wersyfikacyjne, w tym przerzutnię; określa ich funkcje;</li> <li>• interpretuje treści alegoryczne i symboliczne utworu literackiego;</li> <li>• rozpoznaje w tekstach literackich: ironię i autoironię, komizm, tragizm, humor, patos; określa ich funkcje w tekście;</li> <li>• rozumie pojęcie groteski i potrafi wymienić jej cechy; rozpoznaje ją w tekstach omawianych epok oraz tekstach będących nawiązaniem;</li> <li>• zna i rozumie treści utworów</li> </ul> | <p>kronikę, satyrę, sielankę, dramat szekspirowski, a także odmiany powieści i dramatu; wymienia ich podstawowe cechy gatunkowe;</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• trafnie rozpoznaje w tekście literackim środki wyrazu artystycznego poznane w szkole podstawowej oraz środki znaczeniowe: oksymoron, peryfrazę, eufonię, hiperbolę; leksykalne, w tym frazeologizmy; składniowe: antytezę, paralelizm, wyliczenie, epiforę, elipsę; wersyfikacyjne, w tym przerzutnię; określa ich funkcje;</li> <li>• samodzielnie i wnikliwie interpretuje treści alegoryczne i symboliczne utworu literackiego;</li> <li>• rozpoznaje w tekstach literackich: ironię i autoironię, komizm, tragizm, humor, patos; określa ich funkcje w tekście i rozumie wartościujący charakter;</li> <li>• rozumie pojęcie groteski i potrafi wymienić jej cechy; rozpoznaje ją w tekstach omawianych epok oraz</li> </ul> | <p>fantastyczną, symboliczną, groteskową);</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• rozróżnia gatunki epickie, liryczne, dramatyczne i synkretyczne, w tym: gatunki poznane w szkole podstawowej oraz epos, odę, tragedię antyczną, psalm, kronikę, satyrę, sielankę, dramat szekspirowski, a także odmiany powieści i dramatu; wymienia ich podstawowe cechy gatunkowe;</li> <li>• trafnie rozpoznaje w tekście literackim środki wyrazu artystycznego poznane w szkole podstawowej oraz środki znaczeniowe: oksymoron, peryfrazę, eufonię, hiperbolę; leksykalne, w tym frazeologizmy; składniowe: antytezę, paralelizm, wyliczenie, epiforę, elipsę; wersyfikacyjne, w tym przerzutnię; określa ich funkcje;</li> <li>• samodzielnie i wnikliwie interpretuje treści alegoryczne i symboliczne utworu literackiego;</li> <li>• trafnie rozpoznaje w tekstach literackich: ironię i autoironię,</li> </ul> |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

## Język polski zakres podstawowy i rozszerzony

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>• na poziomie ogólnym rozpoznaje tematykę i problematykę omawianych tekstów biblijnych i antycznych, średniowiecznych, renesansowych, barokowych i oświeceniowych;</li> <li>• na poziomie ogólnym rozpoznaje sposoby na poziomie ogólnym kreowania w utworze literackim: świata przedstawionego (fabuły, bohaterów, akcji, wątków, motywów), narracji, sytuacji lirycznej;</li> <li>• rozumie pojęcie motywu literackiego i toposu, rozpoznaje podstawowe motywy i toposy, np. danse macabre, memento mori, theatrum mundi;</li> <li>• odwołuje się do wybranych tekstów poznanych w szkole podstawowej, w tym: trenów i pieśni Jana Kochanowskiego, bajek Ignacego Krasickiego, <i>Dziadów cz. II</i> oraz <i>Pana Tadeusza Adama Mickiewicza, Zemsty Aleksandra Fredry, Balladyny Juliusza Słowackiego</i>;</li> </ul> | <p>związek z programami i ideami epoki literackiej;</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• rozpoznaje tematykę i problematykę omawianych tekstów biblijnych i antycznych, średniowiecznych, renesansowych, barokowych i oświeceniowych;</li> <li>• rozpoznaje sposoby kreowania w utworze literackim: świata przedstawionego (fabuły, bohaterów, akcji, wątków, motywów), narracji, sytuacji lirycznej; dokonuje próby ich interpretacji i wartościowania;</li> <li>• rozumie pojęcie motywu literackiego i toposu, rozpoznaje podstawowe motywy i toposy: danse macabre, memento mori, ars moriendi, motyw sokoła, theatrum mundi;</li> <li>• wykorzystuje wiedzę o tekstach poznanych w szkole podstawowej, w tym: trenów i pieśni Jana Kochanowskiego, bajek Ignacego Krasickiego, <i>Dziadów cz. II</i> oraz <i>Pana Tadeusza Adama Mickiewicza, Zemsty</i></li> </ul> | <p>wskazanych w podstawie programowej jako lektury obowiązkowe i lekturę uzupełniającą; rozpoznaje tematykę i problematykę poznanych tekstów oraz jej związek z programami i ideami epoki literackiej;</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• rozpoznaje tematykę i problematykę poznanych tekstów oraz jej związek z programami i ideami epoki literackiej, zjawiskami społecznymi, historycznymi, egzystencjalnymi i estetycznymi (np. teocentryzmem, uniwersalizmem, antropocentryzmem, humanizmem, sarmatyzmem, racjonalizmem, klasycyzmem, sentymentalizmem) i poddaje ją refleksji;</li> <li>• rozpoznaje sposoby kreowania w utworze literackim: świata przedstawionego (fabuły, bohaterów, akcji, wątków, motywów), narracji, sytuacji lirycznej; interpretuje je i wartościuje;</li> <li>• rozumie pojęcie motywu literackiego i toposu, rozpoznaje motywy i toposy (np. motyw Apokalipsy, danse macabre, memento mori, ars</li> </ul> | <p>tekstach będących nawiązaniem; określa jej artystyczny i wartościujący charakter;</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• zna i rozumie treść utworów wskazanych w podstawie programowej jako lektury obowiązkowe dla zakresu podstawowego i lekturę uzupełniającą; ; rozpoznaje tematykę i problematykę poznanych tekstów oraz jej związek z programami i ideami epoki literackiej;</li> <li>• rozpoznaje tematykę i problematykę poznanych tekstów oraz jej związek z programami epoki literackiej, zjawiskami społecznymi, historycznymi, egzystencjalnymi i estetycznymi (teocentryzm, uniwersalizm, antropocentryzm, humanizm, reformacja, kontrreformacja, sarmatyzm, klasycyzm, sentymentalizm, rokoko); poddaje ją refleksji;</li> <li>• trafnie rozpoznaje sposoby kreowania w utworze literackim: świata przedstawionego (fabuły, bohaterów, akcji, wątków, motywów), narracji, sytuacji</li> </ul> | <p>komizm, tragizm, humor, patos; określa ich funkcje w tekście i rozumie wartościujący charakter;</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• rozumie pojęcie groteski i potrafi wymienić jej cechy; rozpoznaje ją w tekstach omawianych epok oraz tekstach będących nawiązaniem; określa jej artystyczny i wartościujący charakter;</li> <li>• zna i rozumie treść utworów wskazanych w podstawie programowej jako lektury obowiązkowe dla zakresu podstawowego i lekturę uzupełniającą; ; rozpoznaje tematykę i problematykę poznanych tekstów oraz jej związek z programami i ideami epoki literackiej;</li> <li>• rozpoznaje tematykę i problematykę poznanych tekstów oraz jej związek z programami epoki literackiej, zjawiskami społecznymi, historycznymi, egzystencjalnymi i estetycznymi (teocentryzm, uniwersalizm, antropocentryzm, humanizm, reformacja, kontrreformacja, sarmatyzm, klasycyzm,</li> </ul> |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

## Język polski zakres podstawowy i rozszerzony

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>• porównuje utwory literackie lub ich fragmenty;</li> <li>• przedstawia z pomocą nauczyciela propozycję odczytania utworu na poziomie dosłownym;</li> <li>• wykorzystuje w interpretacji utworów literackich kontekst historycznoliteracki i biograficzny;</li> <li>• rozpoznaje obecne w utworach literackich wybrane wartości uniwersalne, np. dobro, piękno; i narodowe, np. tradycja.</li> </ul> | <p>Aleksandra Fredry, <i>Balladyny</i><br/>Juliusza Słowackiego;</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• porównuje utwory literackie lub ich fragmenty, dostrzega kontynuacje i nawiązania w porównywanych utworach;</li> <li>• przedstawia propozycję odczytania utworu na poziomie dosłownym;</li> <li>• wykorzystuje w interpretacji utworów literackich kontekst historycznoliteracki i biograficzny;</li> <li>• rozpoznaje obecne w utworach literackich wartości uniwersalne, np. dobro, piękno, altruizm, odpowiedzialność, tolerancja i narodowe, np. tradycja, patriotyzm.</li> </ul> | <p>moriendi, stabat mater, motyw sokoła, theatrum mundi) oraz dostrzega żywotność motywów biblijnych i antycznych w utworach literackich; określa ich rolę w tworzeniu znaczeń uniwersalnych;</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• w interpretacji utworów literackich odwołuje się do tekstów poznanych w szkole podstawowej, w tym: trenów i pieśni Jana Kochanowskiego, bajek Ignacego Krasickiego, <i>Dziadów cz. II</i> oraz <i>Pana Tadeusza</i> Adama Mickiewicza, <i>Zemsty</i> Aleksandra Fredry, <i>Balladyny</i> Juliusza Słowackiego;</li> <li>• porównuje utwory literackie lub ich fragmenty, dostrzega kontynuacje i nawiązania w porównywanych utworach, określa cechy wspólne i różne;</li> <li>• przedstawia propozycję interpretacji utworu, wskazuje w tekście miejsca, które mogą stanowić argumenty na poparcie jego propozycji interpretacyjnej;</li> <li>• wykorzystuje w interpretacji utworów literackich potrzebne konteksty, szczególnie</li> </ul> | <p>lirycznej; interpretuje je i wartościuje;</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• rozumie pojęcie motywu literackiego i toposu, rozpoznaje motywy i toposy (motyw Apokalipsy, dance macabre, memento mori, ars moriendi, stabat mater, motyw sokoła, theatrum mundi) oraz dostrzega żywotność motywów biblijnych i antycznych w utworach literackich; dokładnie określa ich rolę w tworzeniu znaczeń uniwersalnych;</li> <li>• w interpretacji utworów literackich często i poprawnie odwołuje się do tekstów poznanych w szkole podstawowej, w tym: trenów i pieśni Jana Kochanowskiego, bajek Ignacego Krasickiego, <i>Dziadów cz. II</i> oraz <i>Pana Tadeusza</i> Adama Mickiewicza, <i>Zemsty</i> Aleksandra Fredry, <i>Balladyny</i> Juliusza Słowackiego;</li> <li>• konstruktywnie porównuje utwory literackie lub ich fragmenty, dostrzega kontynuacje i nawiązania w porównywanych utworach, określa cechy wspólne i różne;</li> </ul> | <p>sentymalizm, rokoko); poddaje ją refleksji;</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• trafnie rozpoznaje sposoby kreowania w utworze literackim: świata przedstawionego (fabuły, bohaterów, akcji, wątków, motywów), narracji, sytuacji lirycznej; interpretuje je i wartościuje;</li> <li>• rozumie pojęcie motywu literackiego i toposu, rozpoznaje motywy i toposy (motyw Apokalipsy, dance macabre, memento mori, ars moriendi, stabat mater, motyw sokoła, theatrum mundi) oraz dostrzega żywotność motywów biblijnych i antycznych w utworach literackich; dokładnie określa ich rolę w tworzeniu znaczeń uniwersalnych;</li> <li>• w interpretacji utworów literackich często i poprawnie odwołuje się do tekstów poznanych w szkole podstawowej, w tym: trenów i pieśni Jana Kochanowskiego, bajek Ignacego Krasickiego, <i>Dziadów cz. II</i> oraz <i>Pana Tadeusza</i> Adama Mickiewicza, <i>Zemsty</i></li> </ul> |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

## Język polski zakres podstawowy i rozszerzony

|  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|--|--|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  |  | <p>kontekst historycznoliteracki, historyczny, kulturowy, filozoficzny, biograficzny, mitologiczny, biblijny, egzystencjalny;</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>rozpoznaje obecne w utworach literackich wartości uniwersalne, np. prawda, dobro, piękno, altruizm, tolerancja, odpowiedzialność, i narodowe, np. symbole narodowe, tradycja narodowa, patriotyzm, określa ich rolę i związek z problematyką utworu oraz znaczenie dla budowania własnego systemu wartości.</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>przedstawia własną, oryginalną i rzeczową propozycję interpretacji utworu, wskazuje w tekście miejsca, które mogą stanowić argumenty na poparcie jego propozycji interpretacyjnej;</li> <li>wykorzystuje w interpretacji utworów literackich potrzebne konteksty, szczególnie kontekst historycznoliteracki, historyczny, polityczny, kulturowy, filozoficzny, biograficzny, mitologiczny, biblijny, egzystencjalny i inne;</li> <li>trafnie rozpoznaje obecne w utworach literackich wartości uniwersalne (prawda, dobro, altruizm, piękno, tolerancja, odpowiedzialność) i narodowe (symbole narodowe, tradycja narodowa, patriotyzm); określa dokładnie ich rolę i związek z problematyką utworu oraz znaczenie dla budowania własnego systemu wartości.</li> </ul> | <p>Aleksandra Fredry, <i>Balladyny</i> Juliusza Słowackiego;</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>konstruktywnie porównuje utwory literackie lub ich fragmenty, dostrzega kontynuacje i nawiązania w porównywanych utworach, określa cechy wspólne i różne;</li> <li>przedstawia własną, oryginalną i rzeczową propozycję interpretacji utworu, wskazuje w tekście miejsca, które mogą stanowić argumenty na poparcie jego propozycji interpretacyjnej;</li> <li>wykorzystuje w interpretacji utworów literackich potrzebne konteksty, szczególnie kontekst historycznoliteracki, historyczny, polityczny, kulturowy, filozoficzny, biograficzny, mitologiczny, biblijny, egzystencjalny i inne;</li> <li>trafnie rozpoznaje obecne w utworach literackich wartości uniwersalne (prawda, dobro, altruizm, piękno, tolerancja, odpowiedzialność) i narodowe (symbole narodowe, tradycja narodowa, patriotyzm); określa dokładnie ich rolę i związek z problematyką utworu oraz</li> </ul> |
|--|--|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

## Język polski zakres podstawowy i rozszerzony

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | znaczenie dla budowania własnego systemu wartości.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| <b>II. Kształcenie literackie i kulturowe. Odbiór tekstów kultury.</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| Ocenę <b>dopuszczającą</b> otrzymuje uczeń, który:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | Ocenę <b>dostateczną</b> otrzymuje uczeń, który:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | Ocenę <b>dobrą</b> otrzymuje uczeń, który:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | Ocenę <b>bardzo dobrą</b> otrzymuje uczeń, który:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | Ocenę <b>celującą</b> otrzymuje uczeń, który:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>• przetwarza i układa pod względem ważności proste informacje z tekstów;</li> <li>• analizuje strukturę tekstu: odczytuje jego sens, główną myśl, sposób prowadzenia wywodu oraz argumentację;</li> <li>• rozpoznaje niektóre teksty retoryczne (przemówienie) i popularnonaukowe (notatka encyklopedyczna, definicja);</li> <li>• wie, że starożytny teatr grecki wpłynął na rozwój sztuki teatralnej;</li> <li>• rozumie pojęcie katharsis;</li> <li>• charakteryzuje główne prądy filozoficzne epoki: stoicyzm, epikureizm, humanizm, racjonalizm;</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• przetwarza i hierarchizuje informacje z tekstów w stopniu umożliwiającym funkcjonalne ich wykorzystanie podczas lekcji i w samodzielnej pracy;</li> <li>• odczytuje sens utworu, jego główną myśl, sposób prowadzenia wywodu oraz argumentację;</li> <li>• rozpoznaje specyfikę tekstów publicystycznych, retorycznych (przemówienie) i popularnonaukowych (notatka encyklopedyczna, definicja);</li> <li>• określa wpływ starożytnego teatru greckiego na rozwój sztuki teatralnej;</li> <li>• rozumie pojęcie katharsis;</li> <li>• charakteryzuje główne prądy filozoficzne: stoicyzm, epikureizm, teocentryzm, antropocentryzm, humanizm,</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• przetwarza i hierarchizuje informacje z tekstów, np. publicystycznych, popularnonaukowych, naukowych;</li> <li>• analizuje strukturę tekstu: odczytuje jego sens, główną myśl, sposób prowadzenia wywodu oraz argumentację;</li> <li>• rozpoznaje specyfikę tekstów publicystycznych, retorycznych (przemówienie), popularnonaukowych (notatka encyklopedyczna, definicja); rozpoznaje środki językowe zastosowane w tekstach;</li> <li>• określa wpływ starożytnego teatru greckiego na rozwój sztuki teatralnej;</li> <li>• rozumie pojęcie katharsis i charakteryzuje jego rolę w kształtowaniu odbioru dzieła;</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• szybko i sprawnie przetwarza i hierarchizuje informacje z tekstów, np. publicystycznych, popularnonaukowych, naukowych;</li> <li>• poprawnie i dokładnie analizuje strukturę tekstu: odczytuje jego sens, główną myśl, sposób prowadzenia wywodu oraz argumentację;</li> <li>• rozpoznaje specyfikę tekstów publicystycznych, retorycznych (przemówienie), popularnonaukowych (notatka encyklopedyczna, definicja); rozpoznaje środki językowe i ich funkcje zastosowane w tekstach;</li> <li>• precyzyjnie określa wpływ starożytnego teatru greckiego na rozwój sztuki teatralnej;</li> <li>• posługuje się pojęciem katharsis i charakteryzuje jego</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• odczytuje dzieła sztuki z różnych dziedzin na poziomie dosłownym i przenośnym, porównuje ze sobą dzieła z różnych dziedzin sztuki i różnych epok;</li> <li>• szybko i sprawnie przetwarza i hierarchizuje informacje z tekstów, np. publicystycznych, popularnonaukowych, naukowych;</li> <li>• poprawnie i dokładnie analizuje strukturę tekstu: odczytuje jego sens, główną myśl, sposób prowadzenia wywodu oraz argumentację;</li> <li>• rozpoznaje specyfikę tekstów publicystycznych, retorycznych (przemówienie), popularnonaukowych (notatka encyklopedyczna, definicja); rozpoznaje środki językowe i ich funkcje zastosowane w tekstach;</li> </ul> |

## Język polski zakres podstawowy i rozszerzony

|                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>• odczytuje na poziomie dosłownym pozaliterackie teksty kultury,</li> <li>• rozpoznaje dzieła kultury wysokiej od tekstów kultury popularnej.</li> </ul> | <p>racjonalizm oraz określa ich wpływ na kulturę epoki;</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• odczytuje na poziomie dosłownym pozaliterackie teksty kultury, stosując kod właściwy w danej dziedzinie sztuki;</li> <li>• odróżnia dzieła kultury wysokiej od tekstów kultury popularnej.</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• charakteryzuje główne prądy filozoficzne oraz określa ich wpływ na kulturę epoki;</li> <li>• odczytuje pozaliterackie teksty kultury, stosując kod właściwy w danej dziedzinie sztuki;</li> <li>• odróżnia dzieła kultury wysokiej od tekstów kultury popularnej, stosuje kryteria pozwalające odróżnić arcydzieło od kiczu.</li> </ul> | <p>rolę w kształtowaniu odbioru dzieła;</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• wyczerpująco charakteryzuje główne prądy filozoficzne oraz określa ich wpływ na kulturę epoki;</li> <li>• na poziomie dosłownym i przenośnym odczytuje pozaliterackie teksty kultury, stosując kod właściwy w danej dziedzinie sztuki;</li> <li>• odróżnia dzieła kultury wysokiej od tekstów kultury popularnej, stosuje kryteria pozwalające odróżnić arcydzieło od kiczu.</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• precyzyjnie określa wpływ starożytnego teatru greckiego na rozwój sztuki teatralnej;</li> <li>• posługuje się pojęciem katharsis i charakteryzuje jego rolę w kształtowaniu odbioru dzieła;</li> <li>• wyczerpująco charakteryzuje główne prądy filozoficzne oraz określa ich wpływ na kulturę epoki;</li> <li>• na poziomie dosłownym i przenośnym odczytuje pozaliterackie teksty kultury, stosując kod właściwy w danej dziedzinie sztuki;</li> <li>• odróżnia dzieła kultury wysokiej od tekstów kultury popularnej, stosuje kryteria pozwalające odróżnić arcydzieło od kiczu.</li> </ul> |
| <b>III. Kształcenie językowe. Gramatyka języka polskiego.</b>                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| Ocenę <b>dopuszczającą</b> otrzymuje uczeń, który:                                                                                                                                              | Ocenę <b>dostateczną</b> otrzymuje uczeń, który:                                                                                                                                                                                                                                                           | Ocenę <b>dobrą</b> otrzymuje uczeń, który:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | Ocenę <b>bardzo dobrą</b> otrzymuje uczeń, który:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | Ocenę <b>celującą</b> otrzymuje uczeń, który:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>• wykorzystuje wiedzę z dziedziny fleksji, słowotwórstwa, frazeologii i składni do analizy i interpretacji tekstów oraz</li> </ul>                       | <ul style="list-style-type: none"> <li>• wykorzystuje wiedzę z dziedziny fleksji, słowotwórstwa, frazeologii i składni w analizie i interpretacji tekstów oraz przy</li> </ul>                                                                                                                             | <ul style="list-style-type: none"> <li>• wykorzystuje wiedzę z dziedziny fleksji, słowotwórstwa, frazeologii i składni w analizie i interpretacji tekstów oraz</li> </ul>                                                                                                                                                                                                        | <ul style="list-style-type: none"> <li>• funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę z dziedziny fleksji, słowotwórstwa, frazeologii i składni w analizie i interpretacji tekstów oraz</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                      | <ul style="list-style-type: none"> <li>• świadomie i funkcjonalnie stosuje zasady zróżnicowania językowego;</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |

## Język polski zakres podstawowy i rozszerzony

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>podczas tworzenia własnych wypowiedzi;</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• zna i rozróżnia typy zdań wielokrotnie złożonych;</li> <li>• rozpoznaje argumentacyjny charakter różnych konstrukcji składniowych;</li> <li>• rozumie, że szyk wyrazów w zdaniu może zmieniać znaczenie wypowiedzi.</li> </ul> | <p>tworzeniu własnych wypowiedzi;</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• zna i rozróżnia typy zdań wielokrotnie złożonych; rozpoznaje ich funkcje w tekście;</li> <li>• wykorzystuje zdania złożone podrzędnie do budowania wypowiedzi o charakterze argumentacyjnym;</li> <li>• rozumie, że szyk wyrazów w zdaniu wpływa na znaczenie wypowiedzi.</li> </ul> | <p>tworzeniu własnych wypowiedzi;</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• rozumie zróżnicowanie składniowe zdań wielokrotnie złożonych, rozpoznaje ich funkcje w tekście i wykorzystuje je w budowie wypowiedzi o różnym charakterze;</li> <li>• rozpoznaje argumentacyjny charakter różnych konstrukcji składniowych i ich funkcje w tekście; wykorzystuje je w budowie własnych wypowiedzi;</li> <li>• rozumie rolę szyku wyrazów w zdaniu oraz określa rolę jego przekształceń w budowaniu znaczenia wypowiedzi.</li> </ul> | <p>tworzeniu własnych wypowiedzi;</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• rozumie zróżnicowanie składniowe zdań wielokrotnie złożonych, rozpoznaje ich funkcje w tekście i trafnie wykorzystuje je w budowie wypowiedzi o różnym charakterze;</li> <li>• rozpoznaje argumentacyjny charakter różnych konstrukcji składniowych i ich funkcje w tekście; wykorzystuje je w budowie własnych wypowiedzi;</li> <li>• rozumie rolę szyku wyrazów w zdaniu oraz określa rolę jego przekształceń w budowaniu znaczenia wypowiedzi.</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• samodzielnie wzbogaca swoją wiedzę o języku;</li> <li>• funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę z dziedziny fleksji, słowotwórstwa, frazeologii i składni w analizie i interpretacji tekstów oraz tworzeniu własnych wypowiedzi;</li> <li>• rozumie zróżnicowanie składniowe zdań wielokrotnie złożonych, rozpoznaje ich funkcje w tekście i trafnie wykorzystuje je w budowie wypowiedzi o różnym charakterze;</li> <li>• rozpoznaje argumentacyjny charakter różnych konstrukcji składniowych i ich funkcje w tekście; wykorzystuje je w budowie własnych wypowiedzi;</li> <li>• rozumie rolę szyku wyrazów w zdaniu oraz określa rolę jego przekształceń w budowaniu znaczenia wypowiedzi.</li> </ul> |
| <b>IV. Kształcenie językowe. Zróżnicowanie języka.</b>                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| Ocenę <b>dopuszczającą</b> otrzymuje uczeń, który:                                                                                                                                                                                                                                                                    | Ocenę <b>dostateczną</b> otrzymuje uczeń, który:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Ocenę <b>dobrą</b> otrzymuje uczeń, który:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | Ocenę <b>bardzo dobrą</b> otrzymuje uczeń, który:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | Ocenę <b>celującą</b> otrzymuje uczeń, który:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |



## Język polski zakres podstawowy i rozszerzony

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>• rozróżnia pojęcie stylu i stylizacji;</li> <li>• na poziomie ogólnym potrafi określić podstawowe znaczenie zapożyczeń w tekście;</li> <li>• zna wybrane biblizmy, mitologizmy, sentencje i aforyzmy wywodzące się z mitologii, Biblii oraz polskiej tradycji ludowej;</li> <li>• rozpoznaje stylizację biblijną;</li> <li>• częściowo rozpoznaje słownictwo o charakterze wartościującym.</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• rozróżnia pojęcie stylu i stylizacji; potrafi odnaleźć w utworze stylizację biblijną;</li> <li>• określa rodzaje zapożyczeń w języku polskim;</li> <li>• zna i rozumie biblizmy, mitologizmy, sentencje, przysłowia i aforyzmy obecne w literaturze;</li> <li>• rozpoznaje rodzaje stylizacji (biblijna, mitologiczna) oraz określa ich funkcje w tekście;</li> <li>• rozpoznaje słownictwo o charakterze wartościującym; odróżnia słownictwo neutralne od słownictwa o zabarwieniu emocjonalnym.</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• definiuje i rozróżnia pojęcie stylu i stylizacji biblijnej, rozumie ich znaczenie w tekście;</li> <li>• poprawnie określa rodzaje zapożyczeń i próbuje określić sposób ich funkcjonowania w polszczyźnie poznanych epok;</li> <li>• zna, rozumie i wykorzystuje biblizmy, mitologizmy, sentencje, przysłowia i aforyzmy obecne w polskim dziedzictwie kulturowym;</li> <li>• poprawnie rozpoznaje i nazywa rodzaje stylizacji (biblijna, mitologiczna itp.) oraz określa ich funkcje w tekście;</li> <li>• rozpoznaje słownictwo o charakterze wartościującym; odróżnia słownictwo neutralne od słownictwa o zabarwieniu emocjonalnym, oficjalne od potocznego.</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• posługuje się pojęciami stylu i stylizacji, rozumie ich znaczenie w tekście;</li> <li>• dokładnie określa rodzaje zapożyczeń i sposób ich funkcjonowania w polszczyźnie poznanych epok; odnosi wskazane zjawiska do współczesnej polszczyzny;</li> <li>• zna, rozumie i funkcjonalnie wykorzystuje biblizmy, mitologizmy, sentencje, przysłowia i aforyzmy obecne w polskim dziedzictwie kulturowym;</li> <li>• rozpoznaje rodzaje stylizacji (biblijna, mitologiczna itp.) oraz trafnie określa ich funkcje w tekście;</li> <li>• rozpoznaje słownictwo o charakterze wartościującym; odróżnia słownictwo neutralne od słownictwa o zabarwieniu emocjonalnym, oficjalne od potocznego.</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• świadomie i funkcjonalnie stosuje zasady zróżnicowania językowego;</li> <li>• samodzielnie wzbogaca swoją wiedzę o języku;</li> <li>• funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę z dziedziny fleksji, słowotwórstwa, frazeologii i składni w analizie i interpretacji tekstów oraz tworzeniu własnych wypowiedzi;</li> <li>• rozumie zróżnicowanie składniowe zdań wielokrotnie złożonych, rozpoznaje ich funkcje w tekście i trafnie wykorzystuje je w budowie wypowiedzi o różnym charakterze;</li> <li>• rozpoznaje argumentacyjny charakter różnych konstrukcji składniowych i ich funkcje w tekście; wykorzystuje je w budowie własnych wypowiedzi;</li> <li>• rozumie rolę szyku wyrazów w zdaniu oraz określa rolę jego przekształceń w budowaniu znaczenia wypowiedzi.</li> </ul> |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

## Język polski zakres podstawowy i rozszerzony

### V. Kształcenie językowe. Komunikacja językowa i kultura języka.

| Ocenę <b>dopuszczającą</b> otrzymuje uczeń, który:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | Ocenę <b>dostateczną</b> otrzymuje uczeń, który:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | Ocenę <b>dobrą</b> otrzymuje uczeń, który:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | Ocenę <b>bardzo dobrą</b> otrzymuje uczeń, który:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | Ocenę <b>celującą</b> otrzymuje uczeń, który:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>• rozumie pojęcie znaku językowego;</li> <li>• wie, że język to system znaków;</li> <li>• zna pojęcie aktu komunikacji językowej;</li> <li>• potrafi wymienić wybrane funkcje tekstu (informatywną, poetycką, metajęzykową, ekspresywną, impresywną – w tym perswazyjną);</li> <li>• rozpoznaje z pomocą nauczyciela niektóre zjawiska powodujące niejednoznaczność wypowiedzi (np. paradoks);</li> <li>• stosuje niektóre zasady etyki wypowiedzi; wartościuje wybrane wypowiedzi językowe, stosując przejrzyste (jednoznaczne) kryteria, np. prawda – fałsz, poprawność – niepoprawność;</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• zna, rozumie i stosuje pojęcie znaku językowego oraz języka jako systemu znaków; rozróżnia typy znaków i określa ich funkcje w tekście;</li> <li>• zna pojęcie aktu komunikacji językowej oraz jego składowe (komunikat, nadawca, odbiorca, kod, kontekst, kontakt);</li> <li>• rozpoznaje i określa funkcje tekstu (informatywną, poetycką, metajęzykową, ekspresywną, impresywną – w tym perswazyjną);</li> <li>• rozpoznaje niektóre zjawiska powodujące niejednoznaczność wypowiedzi, np. paradoksy, homonimie;</li> <li>• stara się posługiwać różnymi odmianami polszczyzny w zależności od sytuacji komunikacyjnej;</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• zna, rozumie i stosuje pojęcie znaku językowego oraz języka jako systemu znaków; rozróżnia typy znaków i określa ich funkcje w tekście;</li> <li>• zna i rozumie pojęcie aktu komunikacji językowej oraz jego składowe (komunikat, nadawca, odbiorca, kod, kontekst, kontakt);</li> <li>• rozpoznaje i określa funkcje tekstu (informatywną, poetycką, metajęzykową, ekspresywną, impresywną – w tym perswazyjną);</li> <li>• rozpoznaje zjawiska powodujące niejednoznaczność wypowiedzi (np. paradoks), dba o jasność i precyzję komunikatu;</li> <li>• posługuje się różnymi odmianami polszczyzny w zależności od sytuacji komunikacyjnej;</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• zna, rozumie i stosuje pojęcie znaku językowego oraz języka jako systemu znaków; trafnie rozróżnia typy znaków i określa ich funkcje w tekście;</li> <li>• posługuje się pojęciem aktu komunikacji językowej oraz jego składowymi (komunikat, nadawca, odbiorca, kod, kontekst, kontakt);</li> <li>• rozpoznaje i określa funkcje tekstu (informatywną, poetycką, metajęzykową, ekspresywną, impresywną – w tym perswazyjną);</li> <li>• rozpoznaje i nazywa zjawiska powodujące niejednoznaczność wypowiedzi (paradoksy), dba o jasność i precyzję komunikatu;</li> <li>• sprawnie posługuje się różnymi odmianami polszczyzny w zależności od sytuacji komunikacyjnej;</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• świadomie i funkcjonalnie stosuje zasady komunikacji wypowiedzi i kultury języka;</li> <li>• zna, rozumie i stosuje pojęcie znaku językowego oraz języka jako systemu znaków; trafnie rozróżnia typy znaków i określa ich funkcje w tekście;</li> <li>• sprawnie posługuje się pojęciem aktu komunikacji językowej oraz jego składowymi (komunikat, nadawca, odbiorca, kod, kontekst, kontakt);</li> <li>• rozpoznaje i określa funkcje tekstu (informatywną, poetycką, metajęzykową, ekspresywną, impresywną – w tym perswazyjną);</li> <li>• rozpoznaje i nazywa zjawiska powodujące niejednoznaczność wypowiedzi (paradoksy), dba o jasność i precyzję komunikatu;</li> </ul> |

## Język polski zakres podstawowy i rozszerzony

|                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>• na ogół stosuje zasady etykiety językowej w wypowiedziach ustnych i pisemnych odpowiednio do sytuacji;</li> <li>• dostrzega zmiany w komunikacji językowej związane z rozwojem jej form (np. komunikacji internetowej).</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• stosuje zasady etyki wypowiedzi;</li> <li>• w wypowiedziach ustnych i pisemnych stosuje zasady etykiety językowej odpowiednio do sytuacji;</li> <li>• dostrzega zmiany w komunikacji językowej związane z rozwojem jej form (np. komunikacji internetowej).</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• odróżnia zamierzoną innowację językową od błędu językowego;</li> <li>• stosuje zasady etyki wypowiedzi; wartościuje wypowiedzi językowe, stosując kryteria, np. prawda – fałsz, poprawność – niepoprawność;</li> <li>• w wypowiedziach ustnych i pisemnych stosuje zasady etykiety językowej odpowiednio do sytuacji;</li> <li>• charakteryzuje zmiany w komunikacji językowej związane z rozwojem jej form (np. komunikacji internetowej).</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• stosuje zasady etyki wypowiedzi; wartościuje wypowiedzi językowe, stosując kryteria, np. prawda – fałsz, poprawność – niepoprawność;</li> <li>• w wypowiedziach ustnych i pisemnych stosuje zasady etykiety językowej w wypowiedziach ustnych i pisemnych odpowiednio do sytuacji;</li> <li>• wyczerpująco charakteryzuje zmiany w komunikacji językowej związane z rozwojem jej form (np. komunikacji internetowej).</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• sprawnie posługuje się różnymi odmianami polszczyzny w zależności od sytuacji komunikacyjnej;</li> <li>• stosuje zasady etyki wypowiedzi; wartościuje wypowiedzi językowe, stosując kryteria, np. prawda – fałsz, poprawność – niepoprawność;</li> <li>• w wypowiedziach ustnych i pisemnych stosuje zasady etykiety językowej w wypowiedziach ustnych i pisemnych odpowiednio do sytuacji;</li> <li>• wyczerpująco charakteryzuje zmiany w komunikacji językowej związane z rozwojem jej form (np. komunikacji internetowej).</li> </ul> |
| <b>VI. Kształcenie językowe. Ortografia i interpunkcja.</b>                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| Ocenę <b>dopuszczającą</b> otrzymuje uczeń, który:                                                                                                                                                                                                                          | Ocenę <b>dostateczną</b> otrzymuje uczeń, który:                                                                                                                                                                                                                                                                | Ocenę <b>dobrą</b> otrzymuje uczeń, który:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | Ocenę <b>bardzo dobrą</b> otrzymuje uczeń, który:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | Ocenę <b>celującą</b> otrzymuje uczeń, który:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>• stosuje podstawowe zasady ortografii poznane w szkole podstawowej;</li> <li>• wykorzystuje podstawowe zasady interpunkcji w zdaniach złożonych</li> </ul>                                                                          | <ul style="list-style-type: none"> <li>• wykorzystuje zasady ortograficzne poznane w szkole podstawowej;</li> </ul>                                                                                                                                                                                             | <ul style="list-style-type: none"> <li>• poprawnie stosuje zasady ortografii i interpunkcji poznane w szkole podstawowej;</li> <li>• wykorzystuje składniowo-znaczeniowy charakter</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | <ul style="list-style-type: none"> <li>• poprawnie stosuje zasady ortografii i interpunkcji poznane w szkole podstawowej;</li> <li>• zna zasady interpunkcji i wykorzystuje jej składniowo-</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                    | <ul style="list-style-type: none"> <li>• świadomie i funkcjonalnie stosuje zasady ortografii i interpunkcji;</li> <li>• zna zasady interpunkcji i wykorzystuje jej składniowo-znaczeniowy charakter do</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |

## Język polski zakres podstawowy i rozszerzony

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| (oddzielanie przecinkiem zdań składowych).                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | <ul style="list-style-type: none"> <li>• tworzy wypowiedzi, stosując zasady ortografii i interpunkcji języka polskiego.</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | interpunkcji do uwypuklenia sensów redagowanego przez siebie tekstu.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | znaczeniowy charakter do uwypuklenia sensów redagowanego przez siebie tekstu.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | uwypuklenia sensów redagowanego przez siebie tekstu.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| <b>VII. Tworzenie wypowiedzi. Elementy retoryki.</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| Ocenę <b>dopuszczającą</b> otrzymuje uczeń, który:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | Ocenę <b>dostateczną</b> otrzymuje uczeń, który:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | Ocenę <b>dobrą</b> otrzymuje uczeń, który:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | Ocenę <b>bardzo dobrą</b> otrzymuje uczeń, który:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Ocenę <b>celującą</b> otrzymuje uczeń, który:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>• formułuje tezy i argumenty w wypowiedzi ustnej i pisemnej;</li> <li>• określa cele perswazyjne w wypowiedzi literackiej i nieliterackiej;</li> <li>• na ogół rozumie i próbuje stosować w tekstach retorycznych zasadę kompozycyjną (np. teza, argumenty, apel, pointa);</li> <li>• wskazuje użyte w tekście środki retoryczne: powtórzenie, anafora, epifora, pytanie retoryczne, apostrofa, wyliczenie, wykrzyknienie;</li> <li>• wyróżnia argumenty w swojej wypowiedzi pisemnej;</li> <li>• rozumie, na czym</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• formułuje tezy i argumenty w samodzielnie stworzonej wypowiedzi ustnej i pisemnej;</li> <li>• wskazuje i rozróżnia cele perswazyjne w wypowiedzi literackiej i nieliterackiej;</li> <li>• rozumie i stosuje w tekstach retorycznych zasadę kompozycyjną (np. teza, argumenty, apel, pointa);</li> <li>• zna podstawowe środki retoryczne (powtórzenie, anafora, epifora, pytanie retoryczne, apostrofa, apel, wyliczenie, paralelizm, wykrzyknienie, czasowniki w 1 osobie liczby pojedynczej i liczby mnogiej, inwersja);</li> <li>• rozróżnia typy argumentów (rzeczowe, logiczne,</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• formułuje tezy i argumenty w wypowiedzi ustnej i pisemnej przy użyciu odpowiednich konstrukcji składniowych;</li> <li>• wskazuje i rozróżnia cele perswazyjne w wypowiedzi literackiej i nieliterackiej;</li> <li>• rozumie i stosuje w tekstach retorycznych zasadę kompozycyjną (np. teza, argumenty, apel, pointa);</li> <li>• wyjaśnia, w jaki sposób użyte środki retoryczne (np. pytania retoryczne, wyliczenia, wykrzyknienia, paralelizmy, powtórzenia, apostrofy, przerzutnie, inwersje) oddziałują na odbiorcę;</li> <li>• rozróżnia typy argumentów (merytoryczne, logiczne, pozamerytoryczne), w tym</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• formułuje tezy i argumenty w wypowiedzi ustnej i pisemnej przy użyciu odpowiednich konstrukcji składniowych;</li> <li>• wskazuje i rozróżnia cele perswazyjne w wypowiedzi literackiej i nieliterackiej;</li> <li>• rozumie i stosuje w tekstach retorycznych zasadę kompozycyjną (np. teza, argumenty, apel, pointa);</li> <li>• wyjaśnia, w jaki sposób użyte środki retoryczne (np. pytania retoryczne, wyliczenia, wykrzyknienia, paralelizmy, powtórzenia, apostrofy, przerzutnie, inwersje) oddziałują na odbiorcę;</li> <li>• rozróżnia typy argumentów (merytoryczne, logiczne, pozamerytoryczne), w tym</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• formułuje tezy i argumenty w wypowiedzi ustnej i pisemnej przy użyciu odpowiednich konstrukcji składniowych;</li> <li>• wskazuje i rozróżnia cele perswazyjne w wypowiedzi literackiej i nieliterackiej;</li> <li>• rozumie i stosuje w tekstach retorycznych zasadę kompozycyjną (np. teza, argumenty, apel, pointa);</li> <li>• wyjaśnia, w jaki sposób użyte środki retoryczne (np. pytania retoryczne, wyliczenia, wykrzyknienia, paralelizmy, powtórzenia, apostrofy, przerzutnie, inwersje) oddziałują na odbiorcę;</li> <li>• rozróżnia typy argumentów (merytoryczne, logiczne, pozamerytoryczne), w tym</li> </ul> |

## Język polski zakres podstawowy i rozszerzony

|                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>polega logika i konsekwencja toku rozumowania w wypowiedziach argumentacyjnych.</p>                                                                                                                                                                                             | <p>emocjonalne – pozamerytoryczne);</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>rozumie, na czym polega logika i konsekwencja toku rozumowania w wypowiedziach argumentacyjnych i stosuje je we własnych tekstach.</li> </ul>                                                        | <p>argumenty pozamerytoryczne (np. odwołujące się do litości, niewiedzy, groźby, autorytetu, argumenty ad personam);</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>rozumie, na czym polega logika i konsekwencja toku rozumowania w wypowiedziach argumentacyjnych, i stosuje je we własnych tekstach;</li> <li>odróżnia dyskusję od sporu i kłótni;</li> <li>rozpoznaje elementy erystyki w dyskusji i ocenia je pod względem etycznym.</li> </ul> | <p>argumenty pozamerytoryczne (np. odwołujące się do litości, niewiedzy, groźby, autorytetu, argumenty ad personam);</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>rozumie, na czym polega logika i konsekwencja toku rozumowania w wypowiedziach argumentacyjnych, i stosuje je we własnych tekstach;</li> <li>odróżnia dyskusję od sporu i kłótni;</li> <li>rozpoznaje elementy erystyki w dyskusji oraz ocenia je pod względem etycznym.</li> </ul> | <p>argumenty pozamerytoryczne (np. odwołujące się do litości, niewiedzy, groźby, autorytetu, argumenty ad personam);</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>rozumie, na czym polega logika i konsekwencja toku rozumowania w wypowiedziach argumentacyjnych, i stosuje je we własnych tekstach;</li> <li>odróżnia dyskusję od sporu i kłótni;</li> <li>rozpoznaje elementy erystyki w dyskusji oraz ocenia je pod względem etycznym.</li> </ul> |
| <b>VIII. Tworzenie wypowiedzi. Mówienie i pisanie.</b>                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| Ocenę <b>dopuszczającą</b> otrzymuje uczeń, który:                                                                                                                                                                                                                                 | Ocenę <b>dostateczną</b> otrzymuje uczeń, który:                                                                                                                                                                                                                                    | Ocenę <b>dobrą</b> otrzymuje uczeń, który:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | Ocenę <b>bardzo dobrą</b> otrzymuje uczeń, który:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | Ocenę <b>celującą</b> otrzymuje uczeń, który:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>ma swoje racjonalne zdanie, ale nie zawsze potrafi je uzasadnić;</li> <li>zazwyczaj umie zbudować wypowiedź z uwzględnieniem celu i adresata;</li> <li>na ogół dostrzega przejawy agresji językowej;</li> <li>formułuje pytania,</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>zgadza się z cudzymi poglądami lub podejmuje próbę polemiki z nimi, uzasadniając własne zdanie;</li> <li>budując wypowiedź, określa jej cel, adresata i funkcję, którą ma spełnić;</li> <li>dostrzega przejawy agresji językowej;</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>zgadza się z cudzymi poglądami lub polemizuje z nimi, rzeczowo uzasadniając własne zdanie;</li> <li>buduje wypowiedź w sposób świadomy, ze znajomością jej funkcji językowej, z uwzględnieniem celu i adresata, z zachowaniem zasad retoryki;</li> </ul>                                                                                                                                                  | <ul style="list-style-type: none"> <li>zgadza się z cudzymi poglądami lub polemizuje z nimi, rzeczowo uzasadniając własne zdanie;</li> <li>buduje wypowiedź w sposób świadomy, ze znajomością jej funkcji językowej, z uwzględnieniem celu i adresata, z zachowaniem zasad retoryki;</li> </ul>                                                                                                                                                     | <ul style="list-style-type: none"> <li>tworzy teksty mówione i pisane odznaczające się oryginalnością i wartościami artystycznymi;</li> <li>rozwija swoją twórczość (próby literackie, pisanie do gazetki szkolnej, warsztaty pisarstwa i inne);</li> <li>zgadza się z cudzymi poglądami lub polemizuje z</li> </ul>                                                                                                                                |

## Język polski zakres podstawowy i rozszerzony

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>odpowiedzi, oceny, redaguje proste informacje;</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• tworzy wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: wypowiedź o charakterze argumentacyjnym, definicja, hasło encyklopedyczne, notatka syntetyzująca;</li> <li>• odróżnia streszczenie od parafrazy;</li> <li>• z pomocą nauczyciela tworzy plan kompozycyjny tekstów o charakterze argumentacyjnym;</li> <li>• próbuje stosować retoryczne zasady kompozycyjne w tworzeniu własnego tekstu;</li> <li>• wygłasza mowę, popełniając błędy, które nie zakłócają komunikatywności;</li> <li>• z pomocą nauczyciela interpretuje tekst, formułuje argumenty na podstawie tekstu oraz znanych kontekstów, w tym własnego doświadczenia, próbuje przeprowadzić logiczny wywód służący uprawnieniu formułowanych sądów;</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• zgodnie z normami formułuje pytania, odpowiedzi, oceny, redaguje informacje, uzasadnienia, komentarze, głos w dyskusji;</li> <li>• tworzy wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: wypowiedź o charakterze argumentacyjnym, definicja, hasło encyklopedyczne, notatka syntetyzująca;</li> <li>• odróżnia streszczenie od parafrazy;</li> <li>• tworzy plan kompozycyjny tekstów o charakterze argumentacyjnym;</li> <li>• stosuje retoryczne zasady kompozycyjne w tworzeniu własnego tekstu;</li> <li>• wygłasza mowę z zastosowaniem środków pozajęzykowych;</li> <li>• interpretuje tekst, formułuje argumenty na podstawie tekstu oraz znanych kontekstów, w tym własnego doświadczenia, przeprowadza logiczny wywód służący</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• reaguje na przejawy agresji językowej, np. zadając pytania, prosząc o rozwinięcie lub uzasadnienie stanowiska, wykazując sprzeczność wypowiedzi;</li> <li>• zgodnie z normami formułuje pytania, odpowiedzi, oceny, redaguje informacje, uzasadnienia, komentarze, głos w dyskusji;</li> <li>• tworzy poprawne, spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: wypowiedź o charakterze argumentacyjnym, definicja, hasło encyklopedyczne, notatka syntetyzująca;</li> <li>• sprawnie odróżnia streszczenie od parafrazy; funkcjonalnie stosuje je w zależności od celu wypowiedzi;</li> <li>• poprawnie tworzy plan kompozycyjny tekstów o charakterze argumentacyjnym;</li> <li>• poprawnie stosuje retoryczne zasady kompozycyjne w tworzeniu własnego tekstu;</li> <li>• wygłasza mowę z uwzględnieniem środków</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• reaguje na przejawy agresji językowej, np. zadając pytania, prosząc o rozwinięcie lub uzasadnienie stanowiska, wykazując sprzeczność wypowiedzi;</li> <li>• zgodnie z normami formułuje pytania, odpowiedzi, oceny, redaguje informacje, uzasadnienia, komentarze, głos w dyskusji;</li> <li>• tworzy wyczerpujące, spójne i oryginalne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: wypowiedź o charakterze argumentacyjnym, definicja, hasło encyklopedyczne, notatka syntetyzująca;</li> <li>• sprawnie odróżnia streszczenie od parafrazy; funkcjonalnie stosuje je w zależności od celu wypowiedzi;</li> <li>• tworzy plan kompozycyjny tekstów o charakterze argumentacyjnym;</li> <li>• stosuje retoryczne zasady kompozycyjne w tworzeniu własnego tekstu;</li> <li>• wygłasza mowę z uwzględnieniem środków</li> </ul> | <p>nimi, rzeczowo uzasadniając własne zdanie;</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• buduje wypowiedź w sposób świadomy, ze znajomością jej funkcji językowej, z uwzględnieniem celu i adresata, z zachowaniem zasad retoryki;</li> <li>• reaguje na przejawy agresji językowej, np. zadając pytania, prosząc o rozwinięcie lub uzasadnienie stanowiska, wykazując sprzeczność wypowiedzi;</li> <li>• zgodnie z normami formułuje pytania, odpowiedzi, oceny, redaguje informacje, uzasadnienia, komentarze, głos w dyskusji;</li> <li>• tworzy wyczerpujące, spójne i oryginalne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: wypowiedź o charakterze argumentacyjnym, definicja, hasło encyklopedyczne, notatka syntetyzująca;</li> <li>• sprawnie odróżnia streszczenie od parafrazy; funkcjonalnie stosuje je w zależności od celu wypowiedzi;</li> </ul> |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

## Język polski zakres podstawowy i rozszerzony

|                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>• zna zasady poprawności językowej i stylistycznej i próbuje je stosować w tworzeniu własnego tekstu;</li> <li>• wykorzystuje wiedzę o języku w pracy redakcyjnej nad tekstem własnym.</li> </ul> | <p>uprawomocnieniu formułowanych sądów;</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• zna zasady poprawności językowej i stylistycznej i stosuje je w tworzeniu własnego tekstu;</li> <li>• wykorzystuje wiedzę o języku w pracy redakcyjnej nad tekstem własnym, stosuje kryteria poprawności językowej.</li> </ul> | <p>pozajęzykowych (mimika, gesty, modulacja głosu);</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• samodzielnie interpretuje tekst, formułuje argumenty na podstawie tekstu oraz znanych kontekstów, w tym własnego doświadczenia, przeprowadza logiczny wywód służący uprawomocnieniu formułowanych sądów;</li> <li>• poprawnie stosuje zasady poprawności językowej i stylistycznej w tworzeniu własnego tekstu; potrafi weryfikować własne decyzje poprawnościowe;</li> <li>• wykorzystuje wiedzę o języku w pracy redakcyjnej nad tekstem własnym, dokonuje korekty tekstu własnego, stosuje kryteria poprawności językowej.</li> </ul> | <p>retorycznych i pozajęzykowych (posługuje się modulacją głosu w celu nadania wypowiedzi odpowiedniego tonu, np. patetycznego, parodystycznego itp., stosuje odpowiednią mimikę, gestykulację);</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• w interpretacji przedstawia propozycję odczytania tekstu na poziomie dosłownym, przenośnym i symbolicznym, formułuje argumenty na podstawie tekstu oraz znanych kontekstów, w tym własnego doświadczenia, przeprowadza logiczny wywód służący uprawomocnieniu formułowanych sądów;</li> <li>• stosuje wszystkie zasady poprawności językowej i stylistycznej w tworzeniu własnego tekstu; potrafi weryfikować własne decyzje poprawnościowe;</li> <li>• wykorzystuje wiedzę o języku w pracy redakcyjnej nad tekstem własnym, dokonuje korekty tekstu własnego, stosuje kryteria poprawności językowej.</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• tworzy plan kompozycyjny tekstów o charakterze argumentacyjnym;</li> <li>• stosuje retoryczne zasady kompozycyjne w tworzeniu własnego tekstu;</li> <li>• wygłasza mowę z uwzględnieniem środków retorycznych i pozajęzykowych (posługuje się modulacją głosu w celu nadania wypowiedzi odpowiedniego tonu, np. patetycznego, parodystycznego itp., stosuje odpowiednią mimikę, gestykulację);</li> <li>• w interpretacji przedstawia propozycję odczytania tekstu na poziomie dosłownym, przenośnym i symbolicznym, formułuje argumenty na podstawie tekstu oraz znanych kontekstów, w tym własnego doświadczenia, przeprowadza logiczny wywód służący uprawomocnieniu formułowanych sądów;</li> <li>• stosuje wszystkie zasady poprawności językowej i stylistycznej w tworzeniu własnego tekstu; potrafi</li> </ul> |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

## Język polski zakres podstawowy i rozszerzony

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | <p>weryfikować własne decyzje poprawnościowe;</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>wykorzystuje wiedzę o języku w pracy redakcyjnej nad tekstem własnym, dokonuje korekty tekstu własnego, stosuje kryteria poprawności językowej.</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| <b>XI. Samokształcenie.</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| Ocenę <b>dopuszczającą</b> otrzymuje uczeń, który:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | Ocenę <b>dostateczną</b> otrzymuje uczeń, który:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | Ocenę <b>dobrą</b> otrzymuje uczeń, który:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Ocenę <b>bardzo dobrą</b> otrzymuje uczeń, który:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | Ocenę <b>celującą</b> otrzymuje uczeń, który:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>potrafi uczyć się samodzielnie;</li> <li>próbuje porządkować informacje; w niewielkim stopniu potrafi syntetyzować poznawane treści wokół problemu, tematu, zagadnienia;</li> <li>rzadko korzysta z literatury naukowej lub popularnonaukowej;</li> <li>próbuje stosować odpowiednie cytaty w swoich wypowiedziach;</li> <li>w niewielkim stopniu wykorzystuje multimedialne źródła informacji (słowniki on-line, autorskie strony internetowe) do</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>pracuje samodzielnie;</li> <li>przygotowuje różne formy prezentacji własnego stanowiska (wypowiedź, referat, prezentacja);</li> <li>porządkuje informacje w problemowe całości, np. wg epoki literackiej, autora, utworu, motywu;</li> <li>korzysta z literatury naukowej lub popularnonaukowej;</li> <li>wybiera z tekstu odpowiednie cytaty i stosuje je w wypowiedzi;</li> <li>wzbogaca swoją wypowiedź pozajęzykowymi środkami</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>rozwija umiejętność pracy samodzielnej między innymi przez przygotowanie różnorodnych form prezentacji własnego stanowiska (wypowiedź, referat, prezentacja);</li> <li>porządkuje informacje w problemowe całości poprzez ich wartościowanie, syntetyzuje poznawane treści wokół problemu, tematu, zagadnienia oraz wykorzystuje je w swoich wypowiedziach;</li> <li>w celu poszerzania swojej wiedzy korzysta z literatury naukowej lub popularnonaukowej;</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>rozwija umiejętność pracy samodzielnej między innymi przez przygotowanie różnorodnych form prezentacji własnego stanowiska (wypowiedź, referat, prezentacja);</li> <li>porządkuje informacje w problemowe całości poprzez ich wartościowanie; syntetyzuje poznawane treści wokół problemu, tematu, zagadnienia oraz wykorzystuje je w swoich wypowiedziach;</li> <li>w celu poszerzenia wiedzy korzysta z literatury naukowej i popularnonaukowej;</li> <li>podejmując próby tworzenia pracy naukowej, sporządza</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>rozwija swoje zainteresowania językiem i literaturą na różnych zajęciach pozaszkolnych;</li> <li>szerzy wśród rówieśników zainteresowanie językiem polskim, literaturą i kulturą;</li> <li>rozwija umiejętność pracy samodzielnej między innymi przez przygotowanie różnorodnych form prezentacji własnego stanowiska (wypowiedź, referat, prezentacja);</li> <li>porządkuje informacje w problemowe całości poprzez ich wartościowanie; syntetyzuje poznawane treści wokół problemu, tematu,</li> </ul> |



## Język polski zakres podstawowy i rozszerzony

|                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>przygotowania samodzielnych zadań;</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>gromadzi informacje potrzebne do napisania sprawdzianu lub wykonania zadania domowego.</li> </ul> | <p>komunikacji (mimika, gestykulacja);</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>wykorzystuje multimedialne źródła informacji (słowniki on-line, autorskie strony internetowe);</li> <li>gromadzi i na ogół trafnie przetwarza informacje w celu wykorzystywania ich podczas lekcji, zajęć pozalekcyjnych oraz pracy w domu.</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>sporządza bibliografię i przypis bibliograficzny, także źródeł elektronicznych;</li> <li>dokonuje selekcji źródeł;</li> <li>w celu wzbogacenia wypowiedzi lub jej uargumentowania potrafi wybrać z tekstu odpowiednie cytaty i zastosować je w wypowiedzi;</li> <li>wzbogaca swoją wypowiedź trafnie dobranymi pozajęzykowymi środkami komunikacji (mimika, gesty, modulacja głosu);</li> <li>w celu poszerzania swoich wiadomości i umiejętności posługuje się słownikami ogólnymi języka polskiego oraz słownikami specjalistycznymi (np. etymologicznymi, frazeologicznymi, skrótów, gwarowymi), także w wersji on-line;</li> <li>przygotowując się do zajęć, wykorzystuje multimedialne źródła informacji oraz dokonuje ich oceny;</li> </ul> | <p>bibliografię i przypis bibliograficzny, także źródeł elektronicznych;</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>dokonuje krytycznej selekcji źródeł, także elektronicznych;</li> <li>w celu wzbogacenia wypowiedzi lub jej uargumentowania potrafi wybrać z tekstu odpowiednie cytaty i zastosować je w wypowiedzi;</li> <li>wzbogaca swoją wypowiedź celowo stosowanymi i trafnie dobranymi pozajęzykowymi środkami komunikacji (mimika, gestykulacja, modulacja głosu);</li> <li>w celu poszerzania swoich wiadomości i umiejętności posługuje się słownikami ogólnymi języka polskiego oraz słownikami specjalistycznymi (np. etymologicznymi, frazeologicznymi, skrótów, gwarowymi), także w wersji on-line;</li> <li>wykorzystuje multimedialne źródła informacji oraz dokonuje ich krytycznej oceny;</li> </ul> | <p>zagadnienia oraz wykorzystuje je w swoich wypowiedziach;</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>w celu poszerzenia wiedzy korzysta z literatury naukowej i popularnonaukowej;</li> <li>podejmując próby tworzenia pracy naukowej, sporządza bibliografię i przypis bibliograficzny, także źródeł elektronicznych;</li> <li>dokonuje krytycznej selekcji źródeł, także elektronicznych;</li> <li>w celu wzbogacenia wypowiedzi lub jej uargumentowania potrafi wybrać z tekstu odpowiednie cytaty i zastosować je w wypowiedzi;</li> <li>wzbogaca swoją wypowiedź celowo stosowanymi i trafnie dobranymi pozajęzykowymi środkami komunikacji (mimika, gestykulacja, modulacja głosu);</li> <li>w celu poszerzania swoich wiadomości i umiejętności posługuje się słownikami ogólnymi języka polskiego oraz słownikami specjalistycznymi (np. etymologicznymi,</li> </ul> |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

## Język polski zakres podstawowy i rozszerzony

|  |  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|--|--|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|  |  | <ul style="list-style-type: none"> <li>• gromadzi i przetwarza informacje;</li> <li>• w sposób funkcjonalny korzysta z zasobów multimedialnych, np. z: bibliotek, słowników on-line, wydawnictw e-book, autorskich stron internetowych; dokonuje wyboru źródeł internetowych, uwzględniając kryterium poprawności rzeczowej oraz krytycznie ocenia ich zawartość;</li> <li>• dba o rozwój swoich zainteresowań</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• gromadzi i przetwarza informacje, sporządza bazę danych;</li> <li>• korzysta z zasobów multimedialnych, np. z: bibliotek, słowników on-line, wydawnictw e-book, autorskich stron internetowych; dokonuje wyboru źródeł internetowych, uwzględniając kryterium poprawności rzeczowej oraz krytycznie ocenia ich zawartość;</li> <li>• wykorzystuje formę projektu w przygotowaniu i prezentowaniu oraz popularyzowaniu swoich zainteresowań i osiągnięć.</li> </ul> | <p>frazeologicznymi, skrótów, gwarowymi), także w wersji on-line;</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• wykorzystuje multimedialne źródła informacji oraz dokonuje ich krytycznej oceny;</li> <li>• gromadzi i przetwarza informacje, sporządza bazę danych;</li> <li>• korzysta z zasobów multimedialnych, np. z: bibliotek, słowników on-line, wydawnictw e-book, autorskich stron internetowych; dokonuje wyboru źródeł internetowych, uwzględniając kryterium poprawności rzeczowej oraz krytycznie ocenia ich zawartość;</li> <li>• wykorzystuje formę projektu w przygotowaniu i prezentowaniu oraz popularyzowaniu swoich zainteresowań i osiągnięć.</li> </ul> |
|--|--|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

## Język polski zakres podstawowy i rozszerzony

### Wymagania edukacyjne niezbędne do otrzymania przez ucznia poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z języka polskiego w klasie I ZAKRES ROZSZERZONY

Uczeń spełnia wszystkie wymagania dla poziomu podstawowego, a ponadto wymagania wyszczególnione poniżej.

Ocenę **niedostateczną** otrzymuje uczeń, który nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.

#### I. Kształcenie literackie i kulturowe. Czytanie utworów literackich

| Ocenę <b>dopuszczającą</b> otrzymuje uczeń, który:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | Ocenę <b>dostateczną</b> otrzymuje uczeń, który:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Ocenę <b>dobrą</b> otrzymuje uczeń, który:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | Ocenę <b>bardzo dobrą</b> otrzymuje uczeń, który:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | Ocenę <b>celującą</b> otrzymuje uczeń, który:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>przy pomocy nauczyciela odczytuje tekst w jego warstwie semantycznej i semiotycznej;</li> <li>na poziomie ogólnym rozumie pojęcie tradycji literackiej i kulturowej, rozpoznaje wybrane elementy tradycji w utworach;</li> <li>rozpoznaje w utworach wybrane cechy prądów literackich i artystycznych (np. humanizm, marinizm, manieryzm, klasycyzm, sentymentalizm, rokoko);</li> <li>rozpoznaje mitologizację i demitologizację w utworach literackich;</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>odczytuje tekst w jego warstwie semantycznej i semiotycznej;</li> <li>rozumie pojęcie tradycji literackiej i kulturowej, rozpoznaje wybrane elementy tradycji w utworach, rozumie ich rolę w budowaniu wartości uniwersalnych;</li> <li>rozpoznaje w utworach cechy prądów literackich i artystycznych (np. humanizm, marinizm, manieryzm, klasycyzm, sentymentalizm, rokoko) oraz odczytuje ich funkcje;</li> <li>rozpoznaje mitologizację i demitologizację w utworach literackich, rozumie ich</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>sprawnie odczytuje tekst w jego warstwie semantycznej i semiotycznej;</li> <li>rozumie pojęcie tradycji literackiej i kulturowej, rozpoznaje elementy tradycji w utworach, rozumie ich rolę w budowaniu wartości uniwersalnych;</li> <li>rozpoznaje w utworach cechy prądów literackich i artystycznych (np. humanizm, marinizm, manieryzm, klasycyzm, sentymentalizm, rokoko) oraz odczytuje ich funkcje;</li> <li>poprawnie rozpoznaje mitologizację i demitologizację w utworach literackich, rozumie ich</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>samodzielnie, sprawnie odczytuje tekst w jego warstwie semantycznej i semiotycznej;</li> <li>dokładnie rozumie pojęcie tradycji literackiej i kulturowej, rozpoznaje i określa elementy tradycji w utworach, rozumie ich rolę w budowaniu wartości uniwersalnych;</li> <li>sprawnie rozpoznaje, wymienia i nazywa w utworach cechy prądów literackich i artystycznych (np. humanizm, marinizm, manieryzm, klasycyzm, sentymentalizm, rokoko) oraz odczytuje ich funkcje;</li> <li>trafnie rozpoznaje mitologizację i</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>samodzielnie, wnikliwie i nieszablonowo odczytuje tekst w jego warstwie semantycznej i semiotycznej;</li> <li>dokładnie rozumie pojęcie tradycji literackiej i kulturowej, rozpoznaje i w sposób wyczerpujący określa elementy tradycji w utworach, rozumie i określa ich rolę w budowaniu wartości uniwersalnych;</li> <li>samodzielnie, bezbłędnie rozpoznaje, wymienia i nazywa w utworach cechy prądów literackich i artystycznych (np. humanizm, marinizm, manieryzm, klasycyzm, sentymentalizm, rokoko) oraz bezbłędnie odczytuje ich funkcje;</li> </ul> |

## Język polski zakres podstawowy i rozszerzony

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>rozpoznaje w utworach konwencje literackie obecne w tekstach antycznych, średniowiecznych, renesansowych, barokowych i oświeceniowych;</li> <li>rozpoznaje w tekście literackim gradację;</li> <li>na poziomie ogólnym rozumie pojęcie archetypu, rozpoznaje wybrane archetypy w utworach literackich;</li> <li>na poziomie ogólnym rozumie pojęcie parafrazy, parodii i trawestacji, wskazuje ich wybrane wzorce tekstowe;</li> <li>porównuje różnorodne propozycje odczytania tego samego utworu literackiego;</li> <li>na poziomie ogólnym rozumie pojęcie aluzji literackiej, rozpoznaje wybrane aluzje w utworach;</li> <li>rozumie i określa związek wartości poznawczych, etycznych i</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>uniwersalny charakter oraz rolę w interpretacji;</li> <li>rozpoznaje w utworach konwencje literackie obecne w tekstach antycznych, średniowiecznych, renesansowych, barokowych i oświeceniowych;</li> <li>rozpoznaje w tekście literackim gradację; określa jej funkcje;</li> <li>rozumie pojęcie archetypu, rozpoznaje wybrane archetypy w utworach literackich oraz określa ich rolę w tworzeniu znaczeń uniwersalnych;</li> <li>rozumie pojęcie parafrazy, parodii i trawestacji, wskazuje ich wzorce tekstowe; wykorzystuje te pojęcia w interpretacji utworu literackiego;</li> <li>porównuje różnorodne propozycje odczytania tego samego utworu literackiego;</li> <li>rozumie pojęcie aluzji literackiej, rozpoznaje wybrane aluzje w utworach</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>uniwersalny charakter oraz rolę w interpretacji;</li> <li>poprawnie rozpoznaje w utworach konwencje literackie obecne w tekstach antycznych, średniowiecznych, renesansowych, barokowych i oświeceniowych;</li> <li>sprawnie rozpoznaje w tekście literackim gradację; określa jej funkcje;</li> <li>rozumie pojęcie archetypu, rozpoznaje wybrane archetypy w utworach literackich oraz określa ich rolę w tworzeniu znaczeń uniwersalnych;</li> <li>rozumie pojęcie parafrazy, parodii i trawestacji, sprawnie wskazuje ich wzorce tekstowe; wykorzystuje te pojęcia w interpretacji utworu literackiego;</li> <li>poprawnie porównuje różnorodne propozycje odczytania tego samego utworu literackiego;</li> <li>rozumie pojęcie aluzji literackiej, rozpoznaje różne aluzje w utworach i określa</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>demitologizację w utworach literackich, rozumie ich uniwersalny charakter oraz rolę w interpretacji;</li> <li>bezbłędnie rozpoznaje w utworach konwencje literackie obecne w tekstach antycznych, średniowiecznych, renesansowych, barokowych, oświeceniowych;</li> <li>poprawnie rozpoznaje i nazywa w tekście literackim gradację; określa jej funkcje;</li> <li>dokładnie rozumie pojęcie archetypu, rozpoznaje archetypy w utworach literackich oraz określa ich rolę w tworzeniu znaczeń uniwersalnych;</li> <li>rozumie, rozróżnia i nazywa pojęcie parafrazy, parodii i trawestacji, sprawnie wskazuje ich wzorce tekstowe; wykorzystuje te pojęcia w interpretacji utworu literackiego;</li> <li>samodzielnie, wyczerpująco porównuje różnorodne propozycje odczytania tego samego utworu literackiego;</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>trafnie, biegle rozpoznaje mitologizację i demitologizację w utworach literackich, dokładnie rozumie i omawia ich uniwersalny charakter oraz rolę w interpretacji;</li> <li>trafnie rozpoznaje w utworach konwencje literackie obecne w tekstach antycznych, średniowiecznych, renesansowych, barokowych, oświeceniowych;</li> <li>trafnie rozpoznaje i nazywa w tekście literackim gradację; wyczerpująco określa jej funkcje;</li> <li>dokładnie rozumie pojęcie archetypu, bezbłędnie rozpoznaje archetypy w utworach literackich oraz wyczerpująco określa ich rolę w tworzeniu znaczeń uniwersalnych;</li> <li>dokładnie rozumie, rozróżnia i nazywa pojęcie parafrazy, parodii i trawestacji; omawia je; sprawnie wskazuje ich wzorce tekstowe; wykorzystuje te pojęcia w interpretacji utworu literackiego;</li> <li>wyczerpująco i w sposób twórczy porównuje różnorodne</li> </ul> |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

## Język polski zakres podstawowy i rozszerzony

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| estetycznych w utworach literackich.                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | <ul style="list-style-type: none"> <li>i określa ich znaczenie w interpretacji utworów;</li> <li>rozumie i określa związek wartości poznawczych, etycznych i estetycznych w utworach literackich.</li> </ul>                                                                                                                          | <ul style="list-style-type: none"> <li>ich znaczenie w interpretacji utworów;</li> <li>rozumie i poprawnie określa związek wartości poznawczych, etycznych i estetycznych w utworach literackich.</li> </ul>                                                                                                                                                              | <ul style="list-style-type: none"> <li>dokładnie rozumie pojęcie aluzji literackiej, rozpoznaje różne aluzje w utworach i określa ich znaczenie w interpretacji utworów;</li> <li>dokładnie rozumie i poprawnie określa związek wartości poznawczych, etycznych i estetycznych w utworach literackich.</li> </ul>                                                                                       | <ul style="list-style-type: none"> <li>proponuje odczytania tego samego utworu literackiego;</li> <li>dokładnie rozumie pojęcie aluzji literackiej, rozpoznaje różne aluzje w utworach i wyczerpująco określa ich znaczenie w interpretacji utworów;</li> <li>rozumie i trafnie określa związek wartości poznawczych, etycznych i estetycznych w utworach literackich.</li> </ul>                                                             |
| <b>Kształcenie literackie i kulturowe. Odbiór tekstów kultury.</b>                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| Ocenę <b>dopuszczającą</b> otrzymuje uczeń, który:                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Ocenę <b>dostateczną</b> otrzymuje uczeń, który:                                                                                                                                                                                                                                                                                      | Ocenę <b>dobrą</b> otrzymuje uczeń, który:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | Ocenę <b>bardzo dobrą</b> otrzymuje uczeń, który:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | Ocenę <b>celującą</b> otrzymuje uczeń, który:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>poprawnie analizuje strukturę eseju: odczytuje zawarte w nim sensory, sposób prowadzenia wywodu, charakterystyczne cechy stylu;</li> <li>wykorzystuje teksty naukowe w interpretacji dzieła sztuki;</li> <li>rozpoznaje nawiązania do tradycji biblijnej i antycznej w kulturze współczesnej;</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>analizuje strukturę eseju: odczytuje zawarte w nim sensory, sposób prowadzenia wywodu, charakterystyczne cechy stylu;</li> <li>wykorzystuje teksty naukowe w interpretacji dzieła sztuki;</li> <li>rozpoznaje nawiązania do tradycji biblijnej i antycznej w kulturze współczesnej;</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>analizuje strukturę eseju: poprawnie odczytuje zawarte w nim sensory, sposób prowadzenia wywodu, charakterystyczne cechy stylu;</li> <li>w dużym stopniu wykorzystuje teksty naukowe w interpretacji dzieła sztuki;</li> <li>poprawnie rozpoznaje nawiązania do tradycji biblijnej i antycznej w kulturze współczesnej;</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>samodzielnie analizuje strukturę eseju: bezbłędnie odczytuje zawarte w nim sensory, sposób prowadzenia wywodu, charakterystyczne cechy stylu;</li> <li>świadomie i w sposób funkcjonalny wykorzystuje teksty naukowe w interpretacji dzieła sztuki;</li> <li>trafnie rozpoznaje nawiązania do tradycji biblijnej i antycznej w kulturze współczesnej;</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>wyczerpująco i oryginalnie analizuje strukturę eseju: bezbłędnie odczytuje zawarte w nim sensory, sposób prowadzenia wywodu, charakterystyczne cechy stylu;</li> <li>świadomie i w sposób funkcjonalny wykorzystuje teksty naukowe w interpretacji dzieła sztuki;</li> <li>trafnie rozpoznaje nawiązania do tradycji biblijnej i antycznej w kulturze współczesnej, podając ich źródło oraz</li> </ul> |

## Język polski zakres podstawowy i rozszerzony

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>• porównuje teksty kultury, uwzględniając różnorodne konteksty;</li> <li>• rozpoznaje i poprawnie charakteryzuje główne style w architekturze i sztuce (np. romański, gotycki, renesansowy, barokowy, klasycystyczny, rokoko);</li> <li>• odczytuje poglądy filozoficzne zawarte w różnorodnych dziełach (np. augustynizm, tomizm, deizm, ateizm, empiryzm).</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• porównuje teksty kultury, uwzględniając różnorodne konteksty;</li> <li>• rozpoznaje i charakteryzuje główne style w architekturze i sztuce (np. romański, gotycki, renesansowy, barokowy, klasycystyczny, rokoko);</li> <li>• odczytuje poglądy filozoficzne zawarte w różnorodnych dziełach (np. horacjanizm, augustynizm, tomizm, deizm, ateizm, empiryzm).</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• sprawnie porównuje teksty kultury, uwzględniając różnorodne konteksty;</li> <li>• poprawnie rozpoznaje i charakteryzuje główne style w architekturze i sztuce (np. romański, gotycki, renesansowy, barokowy, klasycystyczny, rokoko);</li> <li>• poprawnie odczytuje poglądy filozoficzne zawarte w różnorodnych dziełach (np. horacjanizm, augustynizm, tomizm, deizm, ateizm, empiryzm).</li> </ul> | <p>kulturze współczesnej, podając ich źródło;</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• samodzielnie i wyczerpująco porównuje teksty kultury, uwzględniając różnorodne konteksty;</li> <li>• trafnie rozpoznaje i obszernie charakteryzuje główne style w architekturze i sztuce (np. romański, gotycki, renesansowy, barokowy, klasycystyczny, rokoko);</li> <li>• trafnie odczytuje poglądy filozoficzne zawarte w różnorodnych dziełach (np. horacjanizm, augustynizm, tomizm, deizm, ateizm, empiryzm) oraz wymienia ich założenia.</li> </ul> | <p>wyjaśniając, na czym polega nawiązanie lub reinterpretacja;</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• samodzielnie, wyczerpująco i oryginalnie porównuje teksty kultury, uwzględniając różnorodne konteksty;</li> <li>• trafnie rozpoznaje i wyczerpująco charakteryzuje główne style w architekturze i sztuce (np. romański, gotycki, renesansowy, barokowy, klasycystyczny, rokoko);</li> <li>• trafnie odczytuje poglądy filozoficzne zawarte w różnorodnych dziełach (np. horacjanizm, augustynizm, tomizm, deizm, ateizm, empiryzm i inne) oraz wymienia ich założenia i przedstawicieli.</li> </ul> |
| <b>Kształcenie językowe. Gramatyka języka polskiego.</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| Ocenę <b>dopuszczającą</b> otrzymuje uczeń, który:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | Ocenę <b>dostateczną</b> otrzymuje uczeń, który:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | Ocenę <b>dobrą</b> otrzymuje uczeń, który:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | Ocenę <b>bardzo dobrą</b> otrzymuje uczeń, który:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | Ocenę <b>celującą</b> otrzymuje uczeń, który:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>• rozumie proces kształtowania się systemu gramatycznego i potrafi wskazać jego wybrane elementy we fleksji, fonetyce i składni.</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                             | <ul style="list-style-type: none"> <li>• rozumie proces kształtowania się systemu gramatycznego i potrafi wskazać jego wybrane elementy we fleksji, fonetyce i składni.</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                | <ul style="list-style-type: none"> <li>• rozumie proces kształtowania się systemu gramatycznego i potrafi wskazać jego elementy we fleksji, fonetyce i składni.</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                     | <ul style="list-style-type: none"> <li>• dokładnie rozumie proces kształtowania się systemu gramatycznego i potrafi wskazać jego elementy we fleksji, fonetyce i składni.</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | <ul style="list-style-type: none"> <li>• dokładnie rozumie proces kształtowania się systemu gramatycznego i potrafi bezbłędnie wskazać jego elementy we fleksji, fonetyce i składni.</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |

## Język polski zakres podstawowy i rozszerzony

|                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| <b>Kształcenie językowe. Zróżnicowanie języka.</b>                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| Ocenę <b>dopuszczającą</b> otrzymuje uczeń, który:                                                                                                                                                | Ocenę <b>dostateczną</b> otrzymuje uczeń, który:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | Ocenę <b>dobrą</b> otrzymuje uczeń, który:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | Ocenę <b>bardzo dobrą</b> otrzymuje uczeń, który:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | Ocenę <b>celującą</b> otrzymuje uczeń, który:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>poprawnie rozpoznaje i charakteryzuje styl indywidualny dzieła literackiego oraz styl typowy (gatunku literackiego, prądu literackiego, epoki).</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>rozpoznaje prozodyczne elementy stylu: dynamika, rytmizacja i określa ich funkcje w tekście;</li> <li>określa właściwości języka jako nośnika i przekaznika treści kulturowych;</li> <li>rozpoznaje i charakteryzuje styl indywidualny dzieła literackiego oraz styl typowy (gatunku literackiego, prądu literackiego, epoki) i wykorzystuje tę wiedzę w interpretacji utworu literackiego;</li> <li>określa rolę języka jako narzędzia wartościowania w tekstach literackich.</li> <li></li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>poprawnie rozpoznaje prozodyczne elementy stylu: dynamika, rytmizacja i określa ich funkcje w tekście;</li> <li>poprawnie określa właściwości języka jako nośnika i przekaznika treści kulturowych;</li> <li>poprawnie rozpoznaje i charakteryzuje styl indywidualny dzieła literackiego oraz styl typowy (gatunku literackiego, prądu literackiego, epoki) i wykorzystuje tę wiedzę w interpretacji utworu literackiego;</li> <li>poprawnie określa rolę języka jako narzędzia wartościowania w tekstach literackich.</li> <li></li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>bezbłędnie rozpoznaje prozodyczne elementy stylu: dynamika, rytmizacja i określa ich funkcje w tekście;</li> <li>obszernie określa właściwości języka jako nośnika i przekaznika treści kulturowych;</li> <li>trafnie rozpoznaje i obszernie charakteryzuje styl indywidualny dzieła literackiego oraz styl typowy (gatunku literackiego, prądu literackiego, epoki) i funkcjonalnie wykorzystuje tę wiedzę w interpretacji utworu literackiego;</li> <li>trafnie określa rolę języka jako narzędzia wartościowania w tekstach literackich.</li> <li></li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>trafnie rozpoznaje i nazywa prozodyczne elementy stylu: dynamika, rytmizacja i określa ich funkcje w tekście;</li> <li>obszernie i wnikliwie określa właściwości języka jako nośnika i przekaznika treści kulturowych;</li> <li>rozpoznaje i wyczerpująco charakteryzuje styl indywidualny dzieła literackiego oraz styl typowy (gatunku literackiego, prądu literackiego, epoki) i funkcjonalnie wykorzystuje tę wiedzę w interpretacji utworu literackiego;</li> <li>trafnie określa i charakteryzuje rolę języka jako narzędzia wartościowania w tekstach literackich.</li> </ul> |
| <b>Kształcenie językowe. Komunikacja językowa i kultura języka.</b>                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |

## Język polski zakres podstawowy i rozszerzony

| Ocenę <b>dopuszczającą</b> otrzymuje uczeń, który:                                                                                                                                                 | Ocenę <b>dostateczną</b> otrzymuje uczeń, który:                                                                                                                                                   | Ocenę <b>dobrą</b> otrzymuje uczeń, który:                                                                                                                                                                   | Ocenę <b>bardzo dobrą</b> otrzymuje uczeń, który:                                                                                                                                                 | Ocenę <b>celującą</b> otrzymuje uczeń, który:                                                                                                                                                                                                     |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>rozpoznaje i określa wybrane funkcje tekstu (fatyczną, magiczną).</li> </ul>                                                                                | <ul style="list-style-type: none"> <li>rozpoznaje i określa wybrane funkcje tekstu (fatyczną, magiczną).</li> </ul>                                                                                | <ul style="list-style-type: none"> <li>poprawnie rozpoznaje i określa wybrane funkcje tekstu (fatyczną, magiczną).</li> <li></li> </ul>                                                                      | <ul style="list-style-type: none"> <li>bezbłędnie rozpoznaje i określa wybrane funkcje tekstu (fatyczną, magiczną).</li> <li></li> </ul>                                                          | <ul style="list-style-type: none"> <li>bezbłędnie rozpoznaje i wyczerpująco określa wybrane funkcje tekstu (fatyczną, magiczną).</li> </ul>                                                                                                       |
| <b>Kształcenie językowe. Ortografia i interpunkcja.</b>                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                   |
| Ocenę <b>dopuszczającą</b> otrzymuje uczeń, który:                                                                                                                                                 | Ocenę <b>dostateczną</b> otrzymuje uczeń, który:                                                                                                                                                   | Ocenę <b>dobrą</b> otrzymuje uczeń, który:                                                                                                                                                                   | Ocenę <b>bardzo dobrą</b> otrzymuje uczeń, który:                                                                                                                                                 | Ocenę <b>celującą</b> otrzymuje uczeń, który:                                                                                                                                                                                                     |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>stosuje podstawowe zasady pisowni polskiej (fonetyczną, morfologiczną, historyczną i konwencjonalną) w zachowaniu poprawności zapisu wypowiedzi.</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>stosuje podstawowe zasady pisowni polskiej (fonetyczną, morfologiczną, historyczną i konwencjonalną) w zachowaniu poprawności zapisu wypowiedzi.</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>stosuje wszystkie podstawowe zasady pisowni polskiej (fonetyczną, morfologiczną, historyczną i konwencjonalną) w zachowaniu poprawności zapisu wypowiedzi.</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>stosuje wszystkie zasady pisowni polskiej (fonetyczną, morfologiczną, historyczną i konwencjonalną) w zachowaniu poprawności zapisu wypowiedzi.</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>stosuje wszystkie zasady pisowni polskiej (fonetyczną, morfologiczną, historyczną i konwencjonalną) w zachowaniu poprawności zapisu wypowiedzi; potrafi „bawić się” zapisem w zamierzonym celu.</li> </ul> |
| <b>Tworzenie wypowiedzi. Elementy retoryki.</b>                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                   |
| Ocenę <b>dopuszczającą</b> otrzymuje uczeń, który:                                                                                                                                                 | Ocenę <b>dostateczną</b> otrzymuje uczeń, który:                                                                                                                                                   | Ocenę <b>dobrą</b> otrzymuje uczeń, który:                                                                                                                                                                   | Ocenę <b>bardzo dobrą</b> otrzymuje uczeń, który:                                                                                                                                                 | Ocenę <b>celującą</b> otrzymuje uczeń, który:                                                                                                                                                                                                     |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>odróżnia elementystałe i fakultatywne przemówień.</li> </ul>                                                                                                | <ul style="list-style-type: none"> <li>odróżnia elementy stałe i fakultatywne przemówień.</li> </ul>                                                                                               | <ul style="list-style-type: none"> <li>poprawnie odróżnia elementy stałe i fakultatywne przemówień.</li> </ul>                                                                                               | <ul style="list-style-type: none"> <li>bezbłędnie odróżnia elementy stałe i fakultatywne przemówień.</li> </ul>                                                                                   | <ul style="list-style-type: none"> <li>bezbłędnie odróżnia i omawia elementy stałe i fakultatywne przemówień.</li> </ul>                                                                                                                          |
| <b>Samokształcenie.</b>                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                   |
| Ocenę <b>dopuszczającą</b> otrzymuje uczeń, który:                                                                                                                                                 | Ocenę <b>dostateczną</b> otrzymuje uczeń, który:                                                                                                                                                   | Ocenę <b>dobrą</b> otrzymuje uczeń, który:                                                                                                                                                                   | Ocenę <b>bardzo dobrą</b> otrzymuje uczeń, który:                                                                                                                                                 | Ocenę <b>celującą</b> otrzymuje uczeń, który:                                                                                                                                                                                                     |



## Język polski zakres podstawowy i rozszerzony

|                                                                                                                              |                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>• korzysta z literatury naukowej, aby pogłębiać swoją wiedzę przedmiotową;</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Korzysta z literatury naukowej, aby pogłębiać swoją wiedzę przedmiotową;</li> <li>• włącza się w życie kulturalne szkoły</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• często korzysta z literatury naukowej, aby pogłębiać swoją wiedzę przedmiotową;</li> <li>• włącza się w życie kulturalne szkoły</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• często, świadomie i w sposób funkcjonalny korzysta z literatury naukowej, aby pogłębiać swoją wiedzę przedmiotową;</li> <li>• włącza się w życie kulturalne szkoły, regionu.</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• często, świadomie i w sposób funkcjonalny sięga do literatury naukowej, aby pogłębiać swoją wiedzę przedmiotową; wykorzystuje ją w sposób typowy i nietypowy;</li> <li>• włącza się w życie kulturalne szkoły, regionu.</li> </ul> |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

### Lektura obowiązkowa

#### 1. Utwory literackie poznawane w całości

##### ZAKRES PODSTAWOWY

- 1) Jan Parandowski, *Mitologia*, część I:  
*Grecja*;
  - 2) Sofokles, *Antygona*;
  - 3) William Szekspir, *Makbet*;
  - 4) Molière, *Skąpiec*;
  - 5) Adam Mickiewicz, *Dziady* cz. III;
  - 6) Bolesław Prus, *Lalka*;
  - 7) Fiodor Dostojewski, *Zbrodnia i kara*;
  - 8) Stanisław Wyspiański, *Wesele*;
  - 9) Stefan Żeromski, *Przedwiośnie*;
  - 10) Hanna Krall, *Zdążyć przed Panem Bogiem*;
  - 11) Albert Camus, *Dżuma*;
  - 12) George Orwell, *Rok 1984*;
- Sławomir Mrożek, *Tango*.

##### ZAKRES ROZSZERZONY

Utwory określone dla zakresu podstawowego, a ponadto:

- 1) Jan Kochanowski, *Treny* (jako cykl poetycki);
  - 2) William Szekspir, *Hamlet*;
  - 3) Juliusz Słowacki, *Kordian*;
  - 4) realistyczna lub naturalistyczna powieść europejska (Honoré de Balzac, *Ojciec Goriot* lub Charles Dickens, *Klub Pickwicka*, lub Mikołaj Gogol, *Martwa dusza*, lub Gustaw Flaubert, *Pani Bovary*);
  - 5) Michaił Bułhakow, *Mistrz i Małgorzata*;
  - 6) Stanisław Ignacy Witkiewicz, *Szewcy*;
  - 7) Tadeusz Konwicki, *Mała Apokalipsa*;
- Janusz Głowacki, *Antygona w Nowym Jorku*.

#### 2. Krótkie utwory literackie poznawane w całości i utwory literackie poznawane w fragmentach

##### ZAKRES PODSTAWOWY

## Język polski zakres podstawowy i rozszerzony

- 1) Biblia, w tym fragmenty *Księgi Rodzaju*, *Księgi Hioba*, *Księgi Koheleta*, *Księgi Psalmów*, *Apokalipsy św. Jana*;
- 2) Homer, *Iliada* (fragmenty);
- 3) wybrane utwory polskiego średniowiecza, w tym: *Lament świętokrzyski* (fragmenty), *Rozmowa Mistrza Polikarpa ze Śmiercią* (fragmenty);
- 4) *Pieśń o Rolandzie* (fragmenty);
- 5) Ignacy Krasicki, wybrana satyra;
- 6) Adam Mickiewicz, wybrane ballady, w tym *Romantyczność*;
- 7) Henryk Sienkiewicz, *Potop* (fragmenty);
- 8) Władysław Stanisław Reymont, *Chłopi* (fragmenty);
- 9) Witold Gombrowicz, *Ferdydurke* (fragmenty);
- 10) Tadeusz Borowski, *Proszę państwa dogazu*;
- 11) Gustaw Herling-Grudziński, *Inny świat* (fragmenty);
- 12) Marek Nowakowski, *Górą „Edek”* (z tomu *Prawo prerii*);
- 13) Andrzej Stasiuk, *Miejsce* (z tomu *Opowieści galicyjskie*);
- 14) Olga Tokarczuk, *Profesor Andrews w Warszawie* (z tomu *Gra na wielubębenkach*);
- 15) Ryszard Kapuściński, *Podróże z Herodotem* (fragmenty).

### **ZAKRES ROZSZERZONY**

Utwory określone dla zakresu podstawowego, a ponadto:

- 1) Homer, *Odyseja* (fragmenty);
- 2) Dante Alighieri, *Boska Komedia* (fragmenty);
- 3) Franz Kafka, *Proces* (fragmenty);
- 4) Bruno Schulz, wybrane opowiadania z tomu *Sklepy cynamonowe*;
- 5) Sławomir Mrożek, wybrane opowiadanie;
- 6) wybrany esej Gustawa Herlinga-

-Grudzińskiego, Zbigniewa Herberta.

### 3. Utwory poetyckie

#### ZAKRES PODSTAWOWY

- 1) Horacy, wybrane utwory;
- 2) *Bogurodzica*;
- 3) Jan Kochanowski, wybrane pieśni,  
w tym: *Pieśń IX* ks. I, *Pieśń V* ks. II; *tren IX, X, XI*;
- 4) wybrane wiersze poetów epoki baroku;
- 5) Ignacy Krasicki, *Hymn do miłości ojczyzny*;
- 6) Adam Mickiewicz, *Oda do młodości*; wybrane sonety z cyklu *Sonety krymskie* oraz inne wiersze;
- 7) wybrane wiersze: Krzysztofa Kamila Baczyńskiego, Mirona Białoszewskiego, Józefa Czechowicza, Zbigniewa Herberta, Bolesława Leśmiana, Czesława Miłosza, Cypriana Kamila Norwida, Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej, Haliny Poświatowskiej, Kazimierza Przerwy-Tetmajera, Tadeusza Różewicza, Juliusza Słowackiego, w tym *Testament mój*, Leopolda Staffa, Wisławy Szymborskiej,

Juliana Tuwima.

#### ZAKRES ROZSZERZONY

Utwory określone dla zakresu podstawowego, a ponadto:

- 1) wybrane utwory poetyckie  
z romantycznej literatury europejskiej;
- 2) Cyprian Kamil Norwid, *Fortepian Szopena*;  
wybrane wiersze: Stanisława Barańczaka, Czesława Miłosza, *Traktat moralny* (fragmenty), Juliana Przybosa.